

AILI NURMISEN RAHASTO

Suomen ilmatieteen uudistaja muisti naistutkijoita

Rahasto perustuu fil. tohtori Aili Linnea Nurmisen (16.7.1896–27.11.1972) testamenttilahjoitukseen. Se tukee ensisijaisesti naistutkijoiden väitöskirjojen tekemistä fysiikan tai meteorologian aloilla ja toissijaisesti edellä mainittujen alojen opintoja.

Vaatturi Juho Frans Nurmisen tytär Aili Nurminen syntyi Porissa, pääsi ylioppilaaksi Porin suomenkielisestä yksityistytökoulusta 1918 ja suoritti filosofian kandidaatin tutkinnon 1927 Helsingin yliopistossa sekä filosofian lisensiaatin tutkinnon 1953. Tohtoriksi hän väitteli vuonna 1955 maailman ensimmäisenä naisena meteorologian alalta.

Opintojensa alkuvaiheessa Aili Nurminen työskenteli Porin kaupunginvaltuuston kansliassa ja opettajana. Elämäntyönsä hän teki kuitenkin Ilmatieteen keskuslaitoksen palveluksessa vuosina 1926–1963. Vuonna 1936 Nurmisen Ruotsiin ja Saksaan suuntautuneen opintomatkan raportti päättyi myös puolustusvoimien asettamalle toimikunnalle, joka vastasi lentosääpalveluiden uudelleenjärjestelystä. Tämän ansiosta Suomen lentosääasemille tulivat mm. kaukokirjoittimet jo vuonna 1939. Posti- ja lennätinliikenne avasi kaukokirjoitinliikenteen siviiliyhteisille vasta sodan jälkeen 1946.

Vuonna 1937 eduskunta myönsi määrärahan lentometeorologin toimelle, jossa Aili Nurminen aloitti samana vuonna. Hänet nimitettiin ensimmäiseksi päälentometeorologiksi 1938 ja lentosääosastonjohtajaksi 1958. Jatkosodan aikana

1941–1942 hän toimi päälentometeorologina Porin lentokentällä.

Aili Nurminen oli tuottelias kirjoittaja, hän julkaisi lentometeorologian alalta peräti 35 tieteellistä tutkimusta. Liike- ja virkanaisten liitto valitsi Nurmisen vuoden naiseksi vuonna 1959.

Aili Nurminen harrasti monenlaista yhdistystoimintaa. Kirjallisuudessa häntä kiinnosti Ranskan ja Italian historia sekä omaelämäkertateokset. Ennen kaikkea hän oli kulttuuri-ihminen, joka oli taitava pitämään loistavia esitelmää. Hän kuoli lomamatkalla Espanjan Barcelonassa.

Suomen Kulttuurirahaston Satakunnan rahasto perustettiin vuonna 1959. Se on yksi Suomen Kulttuurirahaston seitsemästätoista maakuntarahastosta. Rahasto tukee oman maakuntansa alueella tehtävää kulttuurityötä ja tieteellistä tutkimusta jakamalla apurahoja ja palkintoja kerran vuodessa. Etusijalla ovat satakuntalaiset hakijat ja maakuntaan kohdistuva tieteellinen ja taiteellinen työ. Lisätietoja www.skr.fi/sa.